

URAKKASOPIMUSMALLI, STARAN JA URAKOITSIJA OY:N VÄLISESTÄ SOPIMUKSESTA XXXXXXXXXXXXXXXXXXXX PÄÄLLYSTYSTÖISTÄ AJALLA 1.5. – 30.11.2018.

Käytetään urakoille:

- Läntisten kaupunginosien (alue 1) pienet päällystystyöt 2018, HEL 2017-013682
- Pohjoisten kaupunginosien (alue 2) suuret päällystystyöt 2018, HEL 2017-013683
- Itäisten kaupunginosien (alue 3) pienet päällystystyöt 2018, HEL 2017-013684
- Staran SMA-päällystystyöt koko kaupungin alueella 2018, HEL 2017-013685
- Läntisten kaupunginosien (alue 1) suuret päällystystyöt 2018, HEL 2017-013687
- Pohjoisten kaupunginosien (alue 2) pienet päällystystyöt 2018, HEL 2017-013688
- Itäisten kaupunginosien (alue 3) suuret päällystystyöt 2018, HEL 2017-013689
- Staran valupäällystystyöt koko kaupungin alueella 2018, HEL 2017-013690

ajalla 1.5. – 30.11.2018

Sekä soveltuvin osin:

- HKL-Kunnossapidon päällystystyöt 2018, HEL 2017-013691
- HKL-Kunnossapito valupäällystystyöt 2018, HEL 2017-013686

Sekä soveltuvin osin:

Staran talvipäällystystyöt, ajalla 1.12.2018 – 30.4.2019

1. Osapuolet ja yhteyshenkilöt

Tilaaaja: Helsingin kaupunki
Y-tunnus: 0201256-6
Tilaaajan yhteystiedot: Rakentamispalveluliikelaitos, kaupunkitekniikan rakentaminen
Osoite: PL 1660, 00099 HELSINGIN KAUPUNKI

Tilaaajan yhteyshenkilö sopimusasioissa on yksikönjohtaja Hannu Halkola.

Yhteyshenkilöt töiden suorittamiseen liittyvissä asioissa ovat työmaiden vastuuhenkilöt.

Urakoitsija: XXXXXXXXXXXX Oy (jäljempänä myös "Urakoitsija")
Y-tunnus: XXXXXXXX
Osoite: XXXXXXXXXXXXX X X XXXXX XXXXX

Urakoitsijan yhteyshenkilö sopimusasioissa on: XXXXX XXXXX
sähköpostiosoite: xxxxxx.xxxxxxx@xxxxxxxxxxx.xx
puhelinnumero: XXX XXX XXXX

Urakoitsijan yhteyshenkilö reklamaatioiden käsittelijänä on: XXXXX XXXXX
sähköpostiosoite: xxxxxx.xxxxxxx@xxxxxxxxxxx.xx
puhelinnumero: XXX XXX XXXX

Urakoitsijan yhteyshenkilö on taho, jolle Tilaaaja tai hänen edustajansa voi antaa sopimus-tehtävien hoitoon liittyviä ohjeita ja huomautuksia yhtä pätevästi, kuin ne olisi annettu suoraan Urakoitsijalle.

Molemmat ovat jäljempänä myös "Osapuoli tai Osapuolet".

2. Sopimuksen kohde

Sopimuksen kohteena on Helsingin kaupungin Staran XXXXXXXXXXXXXXXXXXXXXXXX päällystystyöt ajalla 1.5. – 30.11.2018.

Kukin osaurakka on yksikköhintaperusteinen kokonaisurakka.

Maksuperusteena ovat urakkasopimuksen perusteella määräytyvät yksikköhinnat ja urak-kaohjelmassa esitetyllä tavalla mitatut työmäärät.

Hankinnan kohteen sisältö ja sille asetetut vaatimukset on kuvattu tarjouspyynnössä ja sen liitteissä. Rakennuskohteet, urakkamuoto ja urakoitsijan suoritusvelvollisuuden sisältö on kuvattu tarkemmin tässä sopimuksessa ja sopimuksen liiteasiakirjoissa.

Hankintasopimus perustuu Helsingin kaupungin rakentamispalveluliikelaitoksen järjestämään tarjouskilpailuun ja rakentamispalveluliikelaitoksen johtokunnan tekemään hankin-tapäätökseen 22.3.2018 § XX.

Tämä sopimus ei muodosta Urakoitsijalle yksinoikeutta tuottaa sopimuksen kohteena olevia palveluja Tilaajalle. Tilaajalle ei aseteta tämän sopimuksen perusteella määräostovelvoitteita. Sopimusasiakirjoissa esitetyt määrät ovat arvioita, eikä sopimus muodosta tilaajalle määräostovelvoitetta. Toteutuvat työmäärät voivat olla joko pienempiä tai suurempia. Poikkeuksena YSE 1998 45 §:stä määrien muutokset eivät vaikuta yksikköhintoihin.

Lisäksi sopimukseen sisältyy Rakennusurakoiden yleisissä sopimusehdoissa (YSE 98) tarkoitettujen tämän urakan suorittamiseksi tarpeellisten lisä- ja muutostöiden hankkiminen.

Sopimusmuutokset

Kaikki Sopimusmuutokset on tehtävä kirjallisesti toimivaltaisten yhteys henkilöiden toimesta. Tilaajan puolelta toimivaltainen yhteys henkilö on Kaupunkitekniikan rakentamisen yksikönjohtaja.

Kirjallisiksi sopimusmuutoksiksi katsotaan myös sähköisessä muodossa tehdyt sopimukset.

3. Sopimuksen aikamääräykset

Sopimus astuu voimaan, kun molemmat osapuolet ovat sen allekirjoittaneet.

Urakka-aika alkaa 1.5.2018 ja päättyy 30.11.2018.

Urakoitsijan tulee kuitenkin tehdä urakka-aikana annetut työt valmiiksi, mikäli olosuhteet vuodenajan huomioon ottaen ovat suotuisat. Tämä velvoite on voimassa enintään 5.12.2018 asti, ellei sopimusta ole irtisanottu tai purettu sovellettavien yleisten sopimusehtojen mukaisesti

Kohdassa kaksi (2) mainittujen lisähankinnan toteuttaminen voi ajallisesti jatkua varsinaisen sopimuskauden yli. Lisähankinnoista päätetään sopimuskauden aikana.

Työkohteiden lopullinen työjärjestys sovitaan urakan aloitus- ja työmaakokouksissa. Urakoitsijan on noudatettava työmaakokouksissa sovittua suoritusaikaa.

4. Sopimusasiakirjat sekä sovellettavat yleiset sopimusehdot ja muut ehdot noudattamisjärjestyksessä

Sopimus koostuu alla mainituista asiakirjoista. Sopimusasiakirjat täydentävät toisiaan. Jos sopimusasiakirjat ovat keskenään ristiriidassa, noudatetaan niitä seuraavassa järjestyksessä:

- Kaupalliset asiakirjat
- Tämä sopimus

- Urakkaneuvottelupöytäkirja
- Tarjouspyyntö ja ennen tarjouksen antamista mahdollisesti annetut lisätiedot
- Päällystys- ja jyrintätöiden urakkaohjelma 2018
- Valuasfalttitoiden urakkaohjelma 2018 (Valuasfalttiurakoissa)
- Päällystys- ja jyrintätöiden työturvallisuusasiakirja 2018
- Päällystys- ja jyrintätöiden arvonmuutosperusteet 2018
- InfraRYL 2010 määrämittausohje (Rakennustieto)
- Rakennusurakan yleiset sopimusehdot (YSE 98)
- Urakoitsijan tarjous liitteineen

- Tekniset asiakirjat
- Päällystys- ja jyrintätöiden työselostus ja laatuvaatimukset 2018
- Asfalttinormit 2017 (PANK ry)
- Betoninormit 1990 (RIL 131/91) (Valuasfalttiurakoissa)
- TIEH:n sillanrakentamisen yleiset laatuvaatimukset SYL 6 "Kannen pintarakenteet" ja SYL 7 "Varusteet ja laitteet" (Valuasfalttiurakoissa)
- InfraRYL 2010 yleiset laatuvaatimukset (Rakennustieto)
- "Yleisten alueiden käyttö, tilapäiset liikennejärjestelyt ja katutyöt" (PKS-kaupungit 2.2.2017)

Sopimukseen sovelletaan rakennusurakan yleisiä sopimusehtoja (YSE 98), ellei tässä sopimuksessa, sen liitteissä tai tarjouspyynnössä ole toisin sovittu.

Sopimukseen sovelletaan lisäksi Helsingin kaupunginhallituksen ohjetta harmaan talouden torjunnasta (khs 19.12.2012, 1144 §) ellei tässä sopimuksessa ole toisin sovittu.

5. Työmaan johtovelvollisuudet (YSE 4 §)

YSE 4 §:stä poiketen osapuolet sopivat, että Staran työmaan johtovelvollisuuksiin ei kuulu:

- työmaan hallinto, yleisjohto ja vastaavan työnjohtajan asettaminen niillä työmailla tai niissä työkohteissa, joissa ei ole Staran työntekijöitä tai työnjohtoa vaan näissä kohteissa ko. velvoitteista vastaa Urakoitsija.
- YSE 57 § 1. momentin mukaisten päätoteuttajan työsuojeluvelvoitteiden hoitaminen niillä työmailla tai niissä työkohteissa, joissa ei ole Staran työntekijöitä tai työnjohtoa vaan näissä kohteissa ko. velvoitteista vastaa Urakoitsija.
- YSE 1998 38 §:n mukainen rakennustyön vakuuttaminen.
- päätoteuttaja kirjataan työmaakokouksessa kokouspöytäkirjaan.

Niissä työkohteissa, joissa ei ole Staran työntekijöitä tai työnjohtoa, Urakoitsija on velvollinen huolehtimaan YSE 1998 57 § 1 momentin mukaisten työsuojeluvelvoitteiden hoitamisesta. Urakoitsijan on nimettävä pätevä vastuuhenkilö huolehtimaan turvallisuuden ja terveyden kannalta tarpeellisesta yleisjohdosta ja osapuolten välisen yhteistoiminnan ja tiedonkulun järjestämisestä, toimintojen yhteensovittamisesta sekä rakennusalueen yleisestä siisteydestä ja järjestyksestä.

Tilaaajan työmailla ei ole YSE 1998 38 §:n mukaista rakennustyön vakuutusta, vaan Urakoitsija vastaa itse oman suorituksensa vakuuttamisesta sekä rakennusvälineidensä, rakennustuotteidensa ja käyttötarvikkeidensä vakuuttamisesta. Urakoitsijalla tulee olla YSE 1998 38 §:n mukainen voimassa oleva toiminnan vastuuvakuutus.

6. Töiden suorittaminen ja laatu

Urakoitsija vastaa siitä, että työt suoritetaan tarjouspyynnön ja sen liiteasiakirjojen, rakennusurakan yleisten sopimusehtojen (YSE), voimassaolevan lainsäädännön ja velvoittavien määräysten, rakennustyön yleisten laatuvaatimusten (RYL) sekä hyvän rakennustavan mukaisesti. Urakoitsijan on noudatettava Tilaaajan asettamia turvallisuusmääräyksiä ja muita ohjeistuksia.

Urakoitsijalla tulee olla laadunvalvontajärjestelmä. Urakoitsijan tulee toimittaa selvitys laadunvalvonnasta ja laadunvalvontajärjestelmästä.

Urakoitsija huolehtii, että hänen käyttämänsä tuotteet ovat joko:

- Euroopan parlamentin ja neuvoston asetuksen (EU) nro: 305/2011 (rakennustuoteasetuksen) mukaisesti CE-merkittyjä ja että ne soveltuvat juuri ko. kohteessa käytettäväksi; tai
- Siltä osin kun tuotteiden ei tarvitse olla CE-merkittyjä, tai ne eivät edes voi olla, tuotteet ovat lain eräiden rakennustuotteiden tuotehyväksynnästä ja vastaavan asetuksen mukaisesti varmennettuina; ja että
- Urakoitsijan on varmistettava rakennustuotteiden kelpoisuus eli tuotteen CE-merkintä, sekä niiden soveltuminen ko. työssä käytettäväksi, tai että tuotteilla on kansallinen hyväksyntä, ennen kuin tuotteita tilataan/käytetään/kiinnitetään rakennuskohteeseen.

Mikäli rakennustuote ei täytä hyvän rakentamistavan mukaisia edellytyksiä tai edellä mainittuja vaatimuksia, urakoitsija vastaa tuotteiden vaihtamisesta aiheutuvista kustannuksista.

Urakoitsijan on toimitettava Tilaaajan pyynnöstä Tilaajalle CE-merkintää koskevat suoritusosoitukset sekä muut dokumentit ja selvitykset tilauksen yhteydessä tai muuna erikseen sovittuna ajankohtana, esimerkiksi ennen tuotteen/materiaalin työmaalle toimitamista tai asentamista.

Mikäli Urakoitsija ei noudata tätä velvollisuutta, viivästyksestä aiheutuvaa vahinkoa koskevia vastuunrajoituksia ei sovelleta vaan Urakoitsija on velvollinen korvaamaan Tilaajalle täysimääräisesti kaiken viivästyksestään aiheutuvan vahingon ja maksamaan sopimussakkoa 500 euroa per viivästynyt suoritusosoitus tai muu selvitys. Urakoitsija on myös velvollinen korvaamaan Tilaajalle täysimääräisesti kaikki CE-merkinnän tai sitä koskevan suoritusosoituksen tai muun selvityksen puutteellisuuden vuoksi aiheutuvat vahingot ja kustannukset.

Mikäli CE-merkintää koskevien suoritusosoitusten tai muiden dokumenttien tai selvityksien esittäminen viivästyy yli kaksi viikkoa sovittuna ajankohdasta, on Tilaajalla oikeus

purkaa sopimus välittömästi. Tilaajalla on oikeus pidäytyä hankintaa koskevan hinnan maksamisesta kunnes selvitys CE-merkinnästä on esitetty.

Urakoitsijan tulee osoittaa Tilaajalle, että töissä käytettävät raaka-aineet toimittava tehdas huolehtii tuotannon dokumentoidusta laadunvalvonnasta. Urakoitsijan on velvollinen huolehtimaan, että raaka-aineille on tehty säädösten ja velvoittavien määräysten mukainen tyyppitestausta/alkutestausta.

Urakoitsija sitoutuu laatuvaatimukseen, jotka on tarkemmin määritelty ”Työselostus ja laatuvaatimukset, Päällystys- ja jyrätyöt 2018” -asiakirjassa.

7. Urakkahinnan muodostuminen ja maksujärjestelyt

7.1 Töiden hinnat

Urakoitsija on ilmoittanut töidensä yksikköhinnat tarjouksessaan. Urakoitsijan tarjouksessaan antamat yksikköhinnat sisältävät kaikki työvaiheen suorittamiseen liittyvät kulut, mukaan lukien materiaalit sekä työhön tarvittavat koneet, laitteet ja varusteet urakkaohjelman ja määräluettelon mukaisesti.

Urakkahinnan muodostuminen, urakkahinnan maksamista koskeva menettely sekä tonnihintojen muuntaminen neliöhinnoiksi on kuvattu urakkaohjelmassa.

YSE 45 §:ää (Yksikköhintaurakan määrämuutokset) ei sovelleta. Urakan kokonaismäärien pieneneminen tai suureneminen ei aiheuta muutosta urakan yksikköhintoihin.

Urakassa noudatetaan arvonlisäverolain säännöksiä rakentamispalvelun ostajan verovollisuudesta (arvonlisäverolaki 8 c §).

7.2 Urakkahinnan maksaminen

Ennen laskun lähettämistä urakoitsijan tulee toimittaa allekirjoitettu mittapöytäkirja tilaavaan toimipisteeseen tarkastettavaksi. Mittapöytäkirjassa tulee olla esitetty työvaiheittain työ määrä, työvaiheen yksikköhinta ja työvaiheen kokonaiskustannus. Yhteissumma ja siitä tehtävä työnaikaisen pidätyksen määrä sekä lopullinen laskutettava summa.

Lisäksi mittapöytäkirjan tulee sisältää seuraavat tiedot:

- urakan diaarinumero HEL 2017-013XXX,
- mittauksen suorittajat (allekirjoitukset ja nimenselvennykset),
- mittauspäivämäärä,
- aika, milloin työ on tehty (päällysteiden osalta tarkat päivämäärät ja viikko),
- työkohteen tarkka sijainti tai osoite,
- töiden laatu työvaihenumeroineen (asfalttimassasta aina sekä pinta-ala [m²] että massamäärä [t]).

Urakan seuranta tehdään yksiköissä mittapöytäkirjojen perusteella.

Mittapöytäkirjan liitteenä tulee olla päällystemassakuormien painolaput ja pohjatöihin käytetyt kiviaineksen kuormakirjat.

Mittapöytäkirjan tarkastuksen jälkeen urakoitsija saa yksiköltä luvan laskuttaa ja laskuun liittyvän ostotilausnumeron, joka tulee ilmetä urakoitsijan laskusta.

Mikäli jyrshintärouhe on ajettu tilaajan edustajan määräämään paikkaan, on laskussa mainittava kuinka pitkä ajomatka on ollut.

7.3 Pidätykset

Laskuista voidaan pidättää puutteista ja vioista johtuvat ansiottoman hyödyn pidätykset ja arvovähennykset.

Kaikista laskuista pidätetään 5 % viimeiseksi maksueräksi mahdollisia urakoitsijan huolimattomasta työnsuorituksesta aiheutuvia sakkoja, arvovähennyksiä ym. kustannuksia varten. Pidätys suoritetaan laskun loppusummasta ja se palautetaan sen jälkeen kun työ on vastaanotettu mahdollisten tutkimustulosten valmistuttua ja mahdolliset korjaustoimenpiteet suoritettu.

Tilaajan edustajalla on kuitenkin oikeus pidättää viimeisestä maksuerästä tarpeelliseksi katsomansa summa loppuselvitystä varten. Välivastaanottotarkastusten yhteydessä suoritetaan kuitenkin vain puolet ko. töiden työnaikaisista pidätyksistä. Loput suoritetaan koko työn lopullisen vastaanoton yhteydessä.

Vaikka laskuista olisikin pidätetty puutteista ja vioista johtuvia ansiottoman hyödyn pidätyksiä ja arvovähennyksiä, tapahtuu kohteen lopullinen hyväksyminen vasta vastaanottotarkastuksessa.

Omistusoikeus tavaraan ja työhön siirtyy tilaajalle kunkin urakkasuorituksen maksuerän osalta maksun tapahduttua riippumatta siitä, onko osa ko. maksua sisällytetty koko urakan viimeiseen maksuerään.

Vastaanottotarkastuksessa tai loppuselvityksessä todetut hyvitykset, arvonalennukset, sopimussakot ja vahingonkorvaukset sekä keskeneräisten töiden ja vahingonkorvausvaatimusten osalta tehtävät pidätykset on tilaajan edustajan oikeus vähentää viimeisestä maksuerästä tai muutoin urakasta maksamatta olevasta määrästä.

Sen estämättä, mitä edellä on sanottu maksuista, on tilaajan edustajalla oikeus pidättäytyä viimeisen maksuerän suorittamisesta kunnes mahdolliset vahinkojen selvitykset on suoritettu loppuun.

7.4 Laskutus ja maksuehto

Helsingin kaupungilla on käytössä sähköinen verkkolaskutus. Helsingin kaupungin vastaanottava verkkolaskuoperaattori on Basware Oyj, jonka välittäjän tunnus on BAW-CFI22.

- Staran kunnossapidon E-laskujen OVT-tunnus on 0037 0201 2566 7658
- rakentamisen E-laskujen OVT -tunnus on 0037 0201 2566 7659

Laskujen maksuaika on 21 vuorokautta hyväksyttävän laskun esittämisestä. Viivästyskorko määräytyy lain mukaan.

Laskuissa on aina mainittava:

- kohteen nimi tai osoite
- ostotilauksen numero ja päivämäärä
- tilaava toimipiste ja yhteyshenkilö
- laskun summa ja siitä vähennettävä työnaikainenpidätys (kts. kohta 7.3)
- laskun päivämäärä, maksuehto 21 vuorokautta ja laskun eräpäivä
- kaupungin Y-tunnus 0201256-6 ja käänteisen arvonlisäveron merkintä AVL 8 c §.

Tilajalla on oikeus vähentää Urakoitsijalle määräytyvä sopimus- ja viivästyssakko Urakoitsijalle tehtävistä maksusuorituksista.

Samassa laskussa saa olla vain yhden tilauksen mukaisia suorituksia.

Hyväksyttävän ja maksukelpoisen sähköisen laskun liitteenä tulee olla sähköisessä muodossa hyväksytty mittapöytäkirja johon on merkitty ostotilausnumero sekä Staran vastaa- van työnjohtajan hyväksymät päällystemassakuormien painolaput ja pohjatöihin käytetyn kiviaineksen kuormakirjat.

Laskutuslisiä tms. lisää ei hyväksytä.

Ennakkomaksua ei suoriteta. Pitkäaikaisissa kohteissa voidaan osa urakkasummasta laskuttaa erikseen sovittaessa välilaskulla, kuitenkin enintään 90 % tehdyn työn arvosta.

Jos maksuerästä tai laskusta ei päästä yksimielisyyteen, maksetaan siitä riidaton osa.

7.5 Laskituksen myöhästyminen

Lasku on toimitettava tilaajan edustajalle yhden (1) kuukauden kuluessa työkohteen valmistumisesta. Jos laskutus myöhästyy, perii tilaajan edustaja kultakin alkavalta kahden (2) viikon jaksolta myöhästymissakkona 1 % laskun loppusummasta, kuitenkin vähintään 50 €.

8. Urakoitsijan velvollisuudet

Työmailla käytettävä kieli on suomi ja työmaakokoukset käydään suomen kielellä. Urakoitsija vastaa siitä, että työmailla työskentelevien työntekijöiden työryhmän vetäjä kykenee kommunikoimaan täysin ymmärrettävästi suomen kielellä.

Työnjohto voi poistaa työkohteesta kielitaidottoman työryhmän. Poistamisesta aiheutunut töiden viivästyminen ei oikeuta kohteen sovitun valmistumisajan ylittämiseen. Lisäksi Tilaja on oikeutettu perimään Urakoitsijalta kaikki Tilajalle työryhmän tai työntekijän poistamisesta aiheutuvat vahingot.

Urakoitsijan työnjohdolla ja työntekijöillä tulee olla tehtävien vaatima pätevyys ja kokemus hankinnan kohteena olevien urakoiden toteuttamiseksi.

Urakoitsijan henkilöstöä koskevat muut määräykset (Muutos Yse 58.3 §)

Tilaaaja ilmoittaa urakka- ja työntekijätiedot kuukausittain Verohallinnolle ilmoitusvelvollisuutta koskevien Verotusmenettelystä annetun lain (18.12.1995/1558) ja työturvallisuuslain (23.8.2002/738) mukaisesti. Urakoitsija on velvollinen toimittamaan Tilaaajalle ilmoitusta varten tarvittavat tiedot ja huolehtimaan siitä, että urakoitsijan aliurakoitsijat toimittavat vastaavat tiedot.

Urakoitsija on velvollinen antamaan työntekijöistään Tilaaajalle, pääurakoitsijalle tai muulle päätoteuttajalle tarpeelliset tiedot edellä tarkoitetun luettelon pitämistä sekä verotusmenettelystä annetun lain (1558/1995) 15 b §:n velvoitteiden täyttämistä varten.

Urakoitsija antaa tiedot Tilaaajan käyttämässä Ilmoita -palvelussa osoitteessa: www.veronumero.fi.

Urakoitsijan on ilmoitettava Tilaaajalle sen toimiessa päätoteuttajana työturvallisuuslain 52 b §:ssä tarkoitetun luettelon pitämistä varten sekä Verotusmenettelystä annetun lain (1558/1995) 15 b §:n velvoitteiden täyttämiseksi tarpeelliset tiedot ennen työn aloittamista ko. työmaalla. Tiedot on annettava Tilaaajalle tai muulle pääurakoitsijalle taikka päätoteuttajalle viimeistään kaksi vuorokautta ennen työskentelyn aloittamista, ja niissä tapahtuneista muutoksista on annettava tieto viipymättä.

Urakoitsijan tulee ilmoittaa työntekijöistään Verohallinnon rakentamiseen liittyvästä tiedonantovelvollisuudesta antaman kulloinkin voimassaolevan ohjeistuksen mukaiset yksilöinti- ja yhteystiedot, kuten työntekijöiden nimet, veronumerot, syntymäajat ja osoitetiedot, tiedot työsuhteen laadusta, työnantajatiedot, tiedot työnantajan edustajasta sekä työskentelyä ja Suomessa oleskelua samoin kuin vakuuttamista sekä maassaolon perustetta koskevat tiedot.

Urakoitsija on velvollinen huolehtimaan sopimuksin ja muilla käytettävissään olevilla keinoilla, että sen aliurakoitsijat toimittavat vastaavat tiedot Tilaaajalle tai muulle pääurakoitsijalle taikka päätoteuttajalle. Jos tietojenantovelvollinen on Urakoitsijan aliurakoitsija, asentajatavarantoimittaja tai muu sopimuskumppani, vastaa Urakoitsija tämän ilmoittamisvirheestä kuten omastaan.

Urakoitsijan tulee huolehtia, että henkilöstö on saanut tiedon tietojensa tallentamisesta Helsingin kaupungin teknisen palvelun lautakunnan pitämään Veronumero.fi -palvelun työntekijä-rekisteriin. Järjestelmässä käsitellään henkilötietoja, jotta verotusmenettelystä annetun lain muuttamisesta annetussa laissa (363/2013) sekä työturvallisuuslain muuttamisesta annetussa laissa (364/2013) säädetyt velvoitteet saadaan täytettyä. Rekisteriseloste on saatavissa Staran internet-sivuilta osoitteessa www.hel.fi/stara. Rekisteröityä kehoitetaan tutustumaan rekisteriselosteeseen, josta ilmenee rekisterin vastuu- ja yhteyshenkilöt sekä ohjeet rekisteröidyn tarkastusoikeuden käyttämiseksi sekä tiedon korjaamisen pyytämiseksi. Rekisteristä luovutetaan tiedot kuukausittain Verohallinnolle.

Urakoitsija on myös velvollinen huolehtimaan, että kaikki työmaalla työskentelevät työntekijät on merkitty veronumerosta ja rakennusalan veronumerorekisteristä annetussa laissa (1231/2011) tarkoitettuun rakennusalan julkiseen veronumerorekisteriin.

Jos Urakoitsijan on erikseen sovittu toimivan kohteessa päätoteuttajana, Urakoitsija on velvollinen huolehtimaan ilmoitusvelvollisuuden täyttamisestä Verohallinnolle itse.

Urakoitsijan on huolehdittava siitä, että rakennustyömailla työskentelevillä on työmaalla liikkueessaan näkyvillä työturvallisuuslain (738/2002) 52 a §:n määräykset täyttävän henkilön yksilöivä kuvallinen tunniste. Kuvallisesta tunnisteesta on käytävä ilmi, onko työmaalla työskentelevä työsuhteessa oleva työntekijä vai itsenäinen työnsuorittaja, työmaalla työskentelevän henkilökohtainen veronumerosta ja rakennusalan veronumerorekisteristä annetussa laissa (1231/2011) tarkoitettuun veronumerorekisteriin merkitty veronumero sekä työntekijän tunnisteessa työnantajan nimi.

Sopimussakon suuruus on 500 euroa per henkilö, jolla ei ole ollut kyseistä henkilötunnistetta.

Mikäli Urakoitsija ei ilmoita Tilaajalle tietoja työntekijöistään vähintään kaksi vuorokautta ennen töiden aloittamista, tai Urakoitsijan työntekijöillä ei ole työturvallisuuslain mukaista henkilötunnistetta heidän työskennellessään työmaalla, on Urakoitsija velvollinen suorittamaan Tilaajalle sopimussakkoa.

Myöhässä toimitetuista tiedoista sopimussakon suuruus on 200 €/työntekijä/työpäivä, mutta kuitenkin vähintään 500 €/työpäivä, jos työntekijän tietoja ei ole toimitettu vähintään kaksi vuorokautta ennen töiden aloittamista Tilaajan työmaalla. Tilaaja ei ole velvollinen huomauttamaan urakoitsijaa, ollakseen oikeutettu sopimussakkoon.

Tilaajalla on oikeus estää/poistaa sellaiset työntekijät työmaalta, joita ei ole asianmukaisesti ilmoitettu tilaajalle tai joilla ei ole henkilötunnistetta. Tilaajalla on oikeus sopimussakkoon 1.000 €/per työmaalta poistettu työntekijä, mutta kuitenkin vähintään 5.000 €. Lisäksi Tilaaja on oikeutettu perimään Urakoitsijalta kaikki Tilaajalle aiheutuvat vahingot. Tilaaja ei ole velvollinen huomauttamaan urakoitsijaa, ollakseen oikeutettu sopimussakkoon.

Mikäli Urakoitsija ei ole toimittanut tietoja tilaajan huomautuksesta huolimatta, on tilaajalla oikeus purkaa sopimus ja Urakoitsija on velvollinen korvaamaan tilaajalle kaikki sopimuksen purusta aiheutuvat lisäkustannukset YSE 1998 83 §:n mukaisesti. Mikäli tilaaja ei käytä purkuoikeuttaan, on Urakoitsija joka tapauksessa velvollinen suorittamaan sopimussakkoa vähintään 15.000 €.

Mikäli Urakoitsija toimittaa tiedot virheellisinä, katsotaan, ettei Urakoitsija ole toimittanut tietoja lainkaan ja noudatetaan edellä mainittuja sanktioita.

Mikäli Urakoitsija tai tämän aliurakoitsija tai muu sopimuskumppani laiminlyö antaa tietoja tai ilmoittaa muutoksista edellä mainituissa ajantasaisen henkilöluettelon ylläpitämiseksi

tarvittavissa tiedoissa, Urakoitsija kantaa lopullisen vastuun verotusmenettelystä annetun lain (18.12.1995/1558) 22 a §:n mukaisesta seuraamusmaksusta sekä muista tästä lainlyönnistä Tilaaajalle aiheutuvista vahingoista.

Lisäyksenä YSE 69 §:ään (Säädösten edellyttämät tarkastukset) osapuolet sopivat, että Urakoitsijan tulee suorittaa käyttämilleen koneille, laitteille, telineille jne. määräysten ja normien edellyttämät käyttöönotto- ja kunnossapitotarkastukset sekä toimittaa tarkastuspöytäkirjat tilaajalle.

Urakoitsija on velvollinen huolehtimaan että sillä sekä sen alihankkijoilla ja aliurakoitsijoilla on kaupallisista tavarankuljetuksista tiellä annetun lain (21.7.2006/693) edellyttämässä tilanteissa liikennelupa.

9. Urakoitsijalta vaadittavat asiakirjat ja selvitykset

Urakoitsijan on toimitettava ennen sopimuksen allekirjoittamista ja sopimussuhteen aikana kolmen (3) kuukauden välein seuraavat tilaajavastuulain mukaiset selvitykset:

- todistus siitä, ettei urakoitsijalla ole 500 euroa tai suurempaa järjestämätöntä verovelkaa, josta ei ole veronsaajan hyväksymää ja noudatettua maksusuunnitelmaa
- todistus eläkevakuutusten ottamisesta ja eläkevakuutusmaksujen suorittamisesta tai selvitys siitä, että eräänntyneitä eläkevakuutusmaksuja koskeva maksunsaajan hyväksymä maksusuunnitelma on tehty ja sitä on noudatettu,
- kaupparekisteriote,
- selvitys merkinnästä ennakkoperintä- ja työntajarekisteriin sekä arvonlisäverovelvollisten rekisteriin, jos laki edellyttää tällaista rekisteröitymistä,
- päivätty ja Urakoitsijan allekirjoittama selvitys työhön sovellettavasta työehtosopimuksesta, joka noudattaa niitä työsuhteen vähimmäisehtoja, joita Suomen lain ja työehtosopimusmääräysten mukaan on noudatettava samanlaatuisessa työssä,
- todistus lakisääteisestä tapaturmavakuutuksesta,
- Selvitys työterveyshuollon järjestämisestä; selvityksenä toimitetaan kopio työterveyshuoltosopimuksesta sekä alle kolmen kuukauden ikäinen vakuutus, että työterveyshuoltosopimus on edelleen voimassa
- todistus voimassa olevasta vastuuvakuutuksesta,

Ulkomaisen urakoitsijan on toimitettava Tilaaajalle suomen kielellä:

- Ulkomaisen yrityksen on toimitettava tiedot yrityksen sijoittautumismaan lainsäädännön mukaisella rekisteriotteella tai vastaavalla todistuksella tai muulla yleisesti hyväksytyllä tavalla sekä tilaajavastuulaissa tarkoitetut selvitykset jos sopimuspuolena toimivalla ulkomaisella yrityksellä on yritys- ja yhteisötietolaissa (244/2001) tarkoitettu yritys- ja yhteisötietotunnus
- Mikäli lähetetyt työntekijät tulevat EU-/ETA-maasta ja heillä on voimassa olevat E101/A1-todistukset, heille ei tarvitse ottaa tapaturmavakuutusta Suomesta vaan selvitykseksi riittää voimassa olevat E101/A1-todistukset. Jos lähetetyt työntekijät on lähetetty muusta maasta, heidän osaltaan tulee esittää todistus Suomesta otetusta tapaturmavakuutuksesta.

- Ulkomaisen sopimuskumppanin, joka lähettää Suomeen työhön lähetetyistä työntekijöistä annetun lain 1 §:n 2 momentin 1 ja 3 kohdassa tarkoitettuja lähetettyjä työntekijöitä (*lähetetty työntekijä*), on selvitettävä työntekijöiden sosiaaliturvan määräytyminen ennen sopimuksen allekirjoittamista ja ennen tässä laissa tarkoitetun sopimuksen mukaisen työn aloittamista.
- Lisäksi urakoitsija on velvollinen selvittämään myös töiden alkamisen jälkeen, että kaikilla lähetetyillä työntekijöillä on voimassa olevat todistukset työntekijöiden sosiaaliturvan määräytymisestä ennen kuin nämä aloittavat työnteon.
- Kun kolmannen maan kansalaiset (esim. venäläiset) saapuvat töihin Suomeen EU-/ETA-maassa toimivan yrityksen lähettämänä, on pääurakoitsijan velvollisuutena toimittaa viipymättä ulkomaalaislain 73 §:n mukainen selvitys työvoimatoimistolle, vaikka työntekijän oleskelulupaa ei työnteon ajalle tarvittaisikaan. Urakoitsija on velvollinen toimittamaan Pääurakoitsijalle ilmoituksen antamista varten tarvittavat tiedot.

Urakoitsija on voinut tehdä tarjouksen suoritettavista töistä myös työyhteenniittymänä yhden tai useamman urakoitsijan kanssa. Mikäli urakoitsija on työyhteenniittymä, kaikkien työyhteenniittymään kuuluvien urakoitsijoiden on toimitettava tilaajavastuulain mukaiset selvitykset sopimuksen mukaisesti.

Mikäli Urakoitsija on liittynyt Tilaajavastuu.fi / Luotettava Kumppani-palveluun ja edellä mainitut tiedot ovat saatavilla kyseistä palvelusta, ei kyseisiä selvityksiä tarvitse erikseen toimittaa Tilaajalle.

Urakoitsijan vastuulla on selvitysten toimittaminen sopimuskautena.

Mikäli tilaajavastuulain mukaisia selvityksiä ei ole toimitettu Tilaajalle määräaikaan mennessä, Urakoitsija on velvollinen suorittamaan Tilaajalle sopimussakkoa. Sopimussakon suuruus on tällöin 1 000 euroa jokaista laiminlyöntiä kohden.

Tilaajalla on oikeus pidättäytyä kaikista maksusuorituksista Urakoitsijalle kunnes mainitut asianmukaiset todistukset ja selvitykset on toimitettu.

Tilaajalla on oikeus purkaa hankintasopimus, jos Urakoitsija ei toimita määräajassa tässä kohdassa tarkoitettuja selvityksiä ja todistuksia tai selvityksen tai todistuksen mukaan Urakoitsija ei ole huolehtinut lakisääteisistä velvoitteistaan.

Ennen sopimuksen purkamista Tilaaja huomauttaa kirjallisesti Urakoitsijaa laiminlyönneistä ja ilmoittaa sopimuksen purkamisen uhasta, ellei laiminlyöntiä korjata Tilaajan vaatimassa kohtuullisessa ajassa.

Lisäksi Tilaajalla on oikeus purkaa sopimus, jos Urakoitsija tai yhtiön hallituksen jäsen, toimitusjohtaja taikka muu siihen rinnastettavassa asemassa oleva, joka tosiasiallisesti johtaa urakoitsijan toimintaa tai hoitaa sen hallintoa, määrätään liiketoimintakiellosta annetun lain (1059/1985) mukaiseen liiketoimintakielloon.

Tilaaajalla on oikeus purkaa urakkasopimus, mikäli Urakoitsija tai sen urakan täyttämässä mahdollisesti käyttämänsä aliurakoitsija, työvoimaa vuokraava yritys tai muu osapuoli laiminlyö em. selvitysten toimittamisen Tilaaajalle tai mikäli kyseessä olevat tiedot toimitetaan Tilaaajalle myöhässä ja toimitetuista tiedoista ilmenee, että Tilaaajalla olisi ollut syy jättää sopimus tekemättä. Lisäksi Tilaaajalla on oikeus pidättäytyä kaikista maksusuo-rituksista Urakoitsijalle.

10. Aliurakoitsijat

Urakoitsija voi antaa työn tai osan töistä tilaaajan hyväksymille aliurakoitsijoille tai näiden aliurakoitsijoille. Urakan ketjuttamista tätä pidemmälle ei hyväksytä ilman erityisen perusteltua syytä ja siihen on saatava Tilaaajan kirjallinen suostumus. Urakoitsija ei voi kokonaisuudessaan siirtää sopimuksen mukaisia työsuoritteita aliurakoitsijoille tai työvoimaa vuokraaville yrityksille.

Ennen työn aloittamista Urakoitsijan on vaadittava aliurakoitsijaltaan ja työvoimaa vuokraavalta yritykseltä tilaaajan selvitysvelvollisuudesta ja vastuusta ulkopuolista työvoimaa käytettäessä koskevan lain (Tilaajavastuulaki 1233 /2006) mukaiset selvitykset. Selvitykset vaaditaan kohdan *Urakoitsijalta vaadittavat asiakirjat ja selvitykset* mukaisesti ja ne on esitettävä Tilaaajalle aliurakoitsijan hyväksyttämisen yhteydessä.

Tilaaaja ei hyväksy aliurakoitsijaa (YSE 7 §:n 3 momentin ja YSE 5 §:n mukaisten pätevien syiden lisäksi), jos:

- tällä on 500 euron tai suurempi järjestämätön verovelka, josta ei ole veronsaajan hyväksymää noudatettua maksusuunnitelmaa tai se on laiminlyönyt lakisääteisten eläkevakuutusmaksujen maksamisen. Tilaaaja voi hyväksyä aliurakoitsijan, jos maksujen laiminlyöntiä voidaan pitää vähäisenä ja jos aliurakoitsija on toimittanut maksunsaajan hyväksymän maksusuunnitelman,
- tämä ei ole rekisteröitynyt kaupparekisteriin, ennakkoperintärekisteriin, työnantajarekisteriin tai arvonlisäverovelvollisten rekisteriin, jos laki tällaista merkitsemistä edellyttää,
- tämä ei ole toimittanut selvitystä työhön sovellettavasta työehtosopimuksesta tai keskeisistä työehdoista tai
- tämä on elinkeinonharjoittaja, joka on määrätty liiketoimintakieltoon tai yritys, jonka yhtiömies taikka hallituksen jäsen tai toimitusjohtaja taikka muussa siihen rinnastettavassa asemassa oleva henkilö on määrätty liiketoimintakieltoon.

Urakoitsija vastaa käyttämänsä aliurakoitsijansa osuudesta kuten omastaan sekä myös siitä, että aliurakoitsija noudattaa omalta osaltaan Urakoitsijalle asetettuja velvoitteita.

Urakoitsija sitoutuu siihen, että sen aliurakoitsijoiden tilaajavastuulain mukaiset selvitykset tarkistetaan myös sopimuskauden aikana.

Tilaajavastuulain velvoitteista poiketen aliurakan tilaaajan tulee tarkastaa tilaajavastuulain mukaiset selvitykset aliurakoitsijoiltaan kolmen (3) kuukauden välein. Kyseiset selvitykset eivät saa olla kolmea (3) kuukautta vanhempia niiden esittämishetkellä ja selvitykset on

pyydettyä toimitettava Tilaajalle. Lisäksi aliurakoitsijalla ei saa olla 500 euron tai suurempaa järjestämätön verovelkaa, josta ei ole veronsaajan hyväksymää noudatettua maksusuunnitelmaa.

Mikäli alihankkijat ovat rekisteröityneet Tilaajavastuu.fi / Luotettava Kumppani -palveluun, riittävänä selvityksenä pidetään palvelusta tulostettua otetta, josta edellä mainitut asiat ilmenevät.

Mikäli Urakoitsija laiminlyö velvollisuutensa ilmoittaa aliurakoitsijansa tai Urakoitsija ketjuttaa aliurakointia tämän sopimuksen vastaisesti, on Urakoitsija velvollinen suorittamaan Tilaajalle sopimussakkoa.

Sopimussakon suuruus on 5 000 euroa jokaista sopimuksen vastaisesti ketjutettua aliurakoitsijaa kohden ja jokaista ilmoitusvelvollisuuden laiminlyöntiä kohden.

Mikäli tilaajavastuulain mukaisia selvityksiä aliurakoitsijoista ei ole toimitettu Tilaajan pyynnöstä Tilaajalle asetettuun määräaikaan mennessä, Urakoitsija on velvollinen suorittamaan Tilaajalle sopimussakkoa.

Sopimussakon suuruus on tällöin 1 000 euroa jokaista laiminlyöntiä kohden.

Lisäksi Tilaajalla on oikeus pidättäytyä kaikista maksusuorituksista Urakoitsijalle. Tämän jälkeen Tilaajan on uudelleen huomautettava Urakoitsijalle selvitysten puuttumisesta, asetettava kohtuullinen määräaika selvitysten toimittamiselle sekä ilmoitettava sopimuksen purkamisen uhasta, jos Urakoitsija ei täytä selvitysten toimittamisvelvollisuuttaan määräajassa. Mikäli Urakoitsija ei määräajassa toimita puuttuvia selvityksiä aliurakoitsijasta, Tilaajalla on oikeus purkaa sopimus.

11. Työturvallisuus

Työmaalla noudatetaan Suomen työturvallisuuslainsäädännön lisäksi Staran työturvallisuusasiakirjaa ja muita työmaakohtaisia turvallisuusohjeita.

Työmaan työturvallisuudesta vastaa työmaan vastuunalainen työnjohtaja. Urakoitsijan nimeämä vastuunalainen työnjohtaja vastaa Urakoitsijan työntekijöiden työturvallisuudesta. Urakoitsijan vastuunalaisen työnjohtajan yhteystiedot on toimitettava työmaan vastuunalaiselle työnjohtajalle ennen työsuorituksen aloittamista.

Tilaaja perehdyttää Urakoitsijan työnjohdon työmaahan ja siellä vallitseviin olosuhteisiin. Urakoitsijan on perehdytettävä työntekijänsä oman toimialansa työtehtäviin sekä työmaalla noudatettaviin työturvallisuusmääräyksiin ja -ohjeisiin.

Jokaisen urakoitsijan työntekijän tulee olla perehdytetty työmaahan ennen työskentelyn aloittamista sekä allekirjoittanut perehdytyslomake. Urakoitsijan tulee informoida työmaalle tulevia työntekijöitä heidän tietojensa rekisteröimisestä Helsingin kaupungin rakentamispalveluliikelaitoksen Veronumero.fi – henkilörekisteriin.

Urakoitsijan on arvioitava oman työnsä vaarat ja tämän on osallistuttava työmaan turvallisuussuunnitteluun.

Työmaalla työskentelevillä Urakoitsijan työntekijöillä on oltava Suomessa suoritetun Tieturvakortti 1 -koulutuksen todisteena voimassa oleva Tieturvakortti 1. Urakoitsijan työnjohdolla on oltava Tieturva 2 -koulutuksen todisteena voimassa oleva Tieturvakortti 2.

Mikäli Urakoitsijan työntekijältä puuttuu Tieturvakortti tai Urakoitsijan työntekijät eivät varoituksen saatuaankaan noudata työmaan turvallisuussuunnitelman ohjeita, Urakoitsija on velvollinen suorittamaan Tilaaajalle sopimussakkoa.

Sopimussakon määrä on 500 euroa laiminlyöntiä kohden.

12. Ympäristöasiat

Urakoitsijan tulee käsitellä rakennus- ja purkujätteitä voimassaolevan lainsäädännön sekä velvoittavien ohjeiden ja määräysten mukaisesti. Urakoitsijan tulee huomioida jätelain (646/2011), Valtioneuvoston jätteistä antaman asetuksen 179/2012 ja ympäristönsuojelu-lainsäädännön velvoitteet sekä Helsingin kaupungin ympäristönsuojelumääräykset ja jäte-huoltomääräykset.

Urakoitsijan yrityksellä on käytössään ympäristösuunnitelma tai sertifioitu ympäristöjärjestelmä, josta selviää yrityksen toimintatavat, joilla se tunnistaa, vähentää ja seuraa ympäristövaikutuksiaan.

Urakoitsija vastaa urakan aikana syntyvän jätteen toimittamisesta sellaiselle vastaanottajalle, jolla on lupa tällaisen jätteen varastointiin tai käsittelyyn. Urakoitsijan vastuulla on jätelain mukaisen siirtoasiakirjan laadinta. Urakoitsijan on pidettävä kirjaa urakan aikana syntyvistä jätteistä, jos siihen on jätteen laadun tai määrän vuoksi jätelaista johtuva velvollisuus. Tilaaajalla on oikeus saada pyynnöstä nähtäväksi urakan aikana syntyneitä jätteitä koskevat kirjanpitoliedot urakasta syntyneen jätteen määrän kehityksen seuramiseksi sekä sen selvittämiseksi, onko urakoitsija noudattanut jätteiden käsittelyyn liittyviä velvoitteitaan.

Urakoitsijan tulee itse noudattaa ja varmistua että sen aliurakoitsijat sekä materiaalitoimitajat noudattavat seuraavien kansainvälisten sopimusten mukaisia velvoitteita:

- Otsonikerroksen suojelua koskeva Wienin yleissopimus ja siihen liittyvä Montrealin pöytäkirja otsonikerrosta heikentävistä aineista;
- Vaarallisten jätteiden maan rajan ylittävien siirtojen ja käsittelyn valvontaa koskeva Baselin yleissopimus (Baselin yleissopimus);
- Pysyviä orgaanisia yhdisteitä koskeva Tukholman yleissopimus (Tukholman yleissopimus);
- Kansainvälisen kaupan kohteina olevia tiettyjä vaarallisia kemikaaleja ja torjunta-aineita koskevan ilmoitetun ennakkosuostumuksen menettelystä tehty Rotterdamin yleissopimus (UNEP/FAO) (PIC-yleissopimus), Rotterdam, 10. syyskuuta 1998, ja siihen liittyvät kolme alueellista pöytäkirjaa.

13. Reklamaatiot ja niiden käsittely

Tilaaajan yhteyshenkilö reklamaatioiden lähettäjänä on työmaan johdosta vastaava henkilö.

Urakoitsijan yhteyshenkilö, joka vastaa mahdollisten reklamaatioiden hoitamisesta nimitään kohdassa 1.

Urakoitsijan on vastattava reklamaatioihin viipymättä, kuitenkin viimeistään kahden (2) vuorokauden sisällä siitä, kun reklamaatio on lähetetty Urakoitsijan sähköpostiin.

14. Vakuudet ja takuu aika

Urakoitsijalta vaaditaan YSE 98 ehtojen mukainen rakennusaikainen vakuus, jonka suuruus on vähintään 10 % tarjotusta urakkasummasta, kuitenkin aina vähintään 1 700 euroa / urakka. Vakuuden tulee olla voimassa kolme kuukautta yli urakkakauden päättymisen, eli 28.2.2019 saakka.

Rakennusaikaisen vakuuden tulee olla voimassa:

- a) rakennussuorituksen sopimuksen mukaisesta kaikinpuolisesta täyttämisestä.
- b) viivästyssakon ja mahdollisten arvovähennysten maksamisesta.
- c) vastaanottotarkastuksessa todettujen ja takuuajana ilmenevien vikojen korjauksesta siihen asti, kunnes takuuajan vakuus on asetettu.
- d) urakoitsijan kolmannelle osapuolelle, jolle tilaaja saattaa joutua vastuuseen, aiheuttamien vahinkojen korvaamisesta, ellei urakoitsija anna korvausten suorittamisesta erillistä tilaajan hyväksymää vakuutta.

Takuu aika on kaksi (2) vuotta työn valmistumishetkestä.

Takuuajan vakuus on vähintään 2 % lopullisesta urakkahinnasta lisättyä mahdollisesti takuuajan seurantaan jäävien puiden uusimiskustannuksilla, kuitenkin vähintään 1 700 euroa / urakka ja jonka tulee olla voimassa kolme (3) kuukautta yli takuuajan, eli 31.1.2021 asti. Takuutarkastus on pyrittävä pitämään sellaisena ajankohtana, että mahdolliset takuutyöt voidaan suorittaa työn laadun kannalta tyydyttävissä olosuhteissa.

Urakoitsija on velvollinen huolehtimaan siitä, että kaikki muutos- ja lisätyöt, jotka tulevat alkuperäisen urakan lisäksi, koskien myös jälkeen tehtyjä töitä, jotka eivät kuitenkaan lisää vakuuden määrää, sisällytetään takuun piiriin.

Takuu aika päättyy kaikkien töiden osalta 31.10.2020 mennessä pidettävään takuutarkastukseen.

Tilaaja ei anna maksuvelvollisuutensa täyttämistä urakoitsijalle vakuutta (poikkeus YSE 1998 37 §).

15. Sopimussakot ja sanktiot

Sanktio tarkoittaa tässä yhteydessä seuraamusta urakoitsijan toiminnallisesta laatu-
poikkeamasta ja niitä ovat:

- Kirjallinen muistutus
- Sakko (urakkahinnasta laskutuksen yhteydessä vähennettävä rahallinen korvaus, tau-
lukko XX)
- Urakoitsijan edustajan vaihto: Tilaajalla on oikeus urakoitsijan edustajan vaihtoon, mi-
käli urakkaan on kirjattu viisi yksittäistä muistutusta tai muuten perittyä sakkoa viimei-
sen 6 kk:n sisällä. Urakoitsijan edustajaksi katsotaan urakan "vastaava mestari" (vas-
tuunalainen työnjohtaja) vrt. YSE 58 § 4. mom.

15.1 Kirjallinen muistutus

Kirjallinen muistutus kirjataan ja käsitellään työmaakokouksessa. Muistutukset jaetaan
syntytapansa perusteella kahteen ryhmään:

- Urakoitsijan oman laadunvarmistuksen yhteydessä esiin tullut toiminnallinen laadunali-
tus ja sen seurauksena tuotetun poikkeamaraportin perusteella annettu muistutus
- Muistutus tilaajan pistokokein suorittaman laadunvalvonnan yhteydessä paljastuvasta
toiminnallisesta laadun alittumisesta, josta urakoitsija itse ei ole tehnyt poikkeamara-
porttia.

15.2 Sopimussakko

Urakoitsija on velvollinen suorittamaan Tilaajalle sopimussakkoa sopimuksen kohdissa 6,
7, 8, 9, 10, 11 ja 15, sekä urakkaohjelman kohdassa 2.1.1 mukaisesti.

Samaa asiaryhmää koskevan yhden kirjallisen muistutuksen jälkeen seuraavat muistu-
tukset johtavat aina tilaajan määräämään kiinteäsummaiseen sakkoon.

Lisäksi tilaaja voi määrätä sakon ilman muistutuksia, kun on todennettu, että urakoitsijan
laadunvarmistukseen liittyvän asiakirjan tiedot poikkeavat selvästi todellisuudesta tai on
kysymys jäljempänä mainitusta vakavasta laiminlyönnistä.

Sakot ovat suhteutettu urakan kokoon ja ne määräytyvät seuraavasti, missä US = mas-
soitellun urakan urakkasumma euroina:

Sakon perusteena oleva toimin- nallinen poikkeama	Urakkakohtaiset samasta laiminlyönnistä annetut huomautuskerrat ja niiden sakot €		
	1. kerta	2. kerta	Seuraavat kerrat
1. Laatusuunnitelman vastainen toiminta	Muistutus	1000€+ 0,002xUS	1000€+ 0,002xUS

2. Tilaajan tekemän pistokokeen perusteella havaittu huomattava laadunlatus, jota ei ole osoitettu urakoitsijan laatupoikkeamaraportissa	1000€+ 0,002xUS	1000€+ 0,004xUS	1000€+ 0,004xUS
3. Urakoitsijan laatusuunnitelman mukaisessa asiakirjassa (esim. laaturaportissa tai päiväkirjoissa) todennettavasti on kirjattu tosiasioita vastaamattomia tietoja (vakava laiminlyönti)	1000€+ 0,008xUS ja urakoitsijan edustajan vaihto	1000€+ 0,008xUS ja urakoitsijan edustajan vaihto	1000€+ 0,008xUS ja urakoitsijan edustajan vaihto
4. Liikenteenhoitoon, työnaikaisista liikennejärjestelyistä tiedottamiseen tai työturvallisuuteen liittyvät vakavat puutteet tai vakavat laiminlyönnit	1000€	1000€+ 0,002xUS	1000€+ 0,006xUS ja urakoitsijan edustajan vaihto
5. Liikenteenhoitoon, työnaikaisista liikennejärjestelyistä tiedottamiseen, työturvallisuuteen tai työkohteen puhtaanapitoon liittyvät muut puutteet tai laiminlyönnit	Muistutus	1000€	1000€+ 0,002xUS

Tilaajalla on oikeus korjauttaa puute urakoitsijan kustannuksella, ellei urakoitsija korjaa puutetta valvojan määräämän ajan kuluessa. Tällöin kustannukset peritään kaksinkertaisina urakoitsijalta. Tilaajalla on myös oikeus pysäyttää työt, kunnes liikennettä vaarantavat epäkohdat on poistettu. Nämä keskeytykset eivät oikeuta urakoitsijan lisäaikaan tai lisäkorvaukseen.

15.3 Kartelliehto

Urakoitsija vahvistaa tämän sopimuksen allekirjoittamisella, ettei se ole tämän sopimuksen perusteena olevan tarjouskilpailun aikana tai sopimuksetekohetkellä syyllistynyt kilpailulain tarkoittamaan keskenään kilpailevien elinkeinonharjoittajien väliseen kiellettyyn kilpailunrajoitukseen (kartelliin) kyseistä palvelua koskevilla markkinoilla.

Mikäli Urakoitsijan todetaan lainvoimaisella päätöksellä syyllistyneen edellä mainittuun kilpailulain tarkoittamaan elinkeinonharjoittajien väliseen kiellettyyn kilpailunrajoitukseen (kartelliin), Urakoitsija on velvollinen suorittamaan Tilaajalle sopimussakkona 20 % suoritettun ja maksetun palvelun kokonaisarvosta korkoineen vaatimuspäivästä lukien ja korvaamaan sopimussakon määrän ylittävät vahingot. Näiden lisäksi Urakoitsijan on korvattava Tilaajalle asian selvittämisestä aiheutuneet kustannukset ja oikeudenkäyntikulut korkoineen. Mikäli Urakoitsija paljastaa kartellin ja vapautetaan kilpailulain 14 §:n (12.8.2011/948) perusteella kokonaan seuraamusmaksusta, Urakoitsija vapautuu tämän ehdon mukaisen sopimussakon maksamisesta.

15.4 Viivästyssakko

Viivästyssakko on kultakin työpäivältä yksittäisen työkohteen tai sen osan valmistumisen viivästyessä sovitusta valmistumisajasta 1 000 euroa + 2 % / työpäivä ko. työkohteen arvosta. Yksittäisen työkohteen sopimussakolle ei aseteta ylärajaa.

Viivästyssakkojen enimmäismäärä on 10 % urakkasummasta mukaan lukien lisä- ja muutostöiden arvo. (Poikkeus YSE 18 §).

16. Sopimuksen purkuperusteet

Urakan purkaminen on äärimmäinen menettely sellaisissa tilanteissa, joissa kaikki muut keinot on jo käytetty, eikä toiminta edelleenkään vastaa asiakirjojen mukaisia vaatimuksia. Urakan purkamisen toimintaperiaatteet on esitetty YSE 78 §:ssä.

Sopimuksen purkamiseen sovelletaan YSE 1998 10 luvun ehtoja. YSE 1998 ehtojen lisäksi Tilaajalla on oikeus purkaa sopimus mukaan lukien, mutta ei rajoittuen, jos urakoitsija rikkoo sopimuksen kohdissa 6, 8, 9, 10, 16 19 ja 21 asetettuja velvoitteita.

Lisäksi Tilaajalla on oikeus purkaa hankintasopimus päättymään välittömästi, jos palveluntuottajaa rasittaa hankintalain (2016/1397) 80 §:ssä tarkoitettu pakollinen poissulkemisperuste tai 81 §:ssä tarkoitettu harkinnanvarainen poissulkemisperuste, vaikka peruste olisi syntynyt vasta sopimussuhteen alkamisen jälkeen.

Tilaajalla on oikeus irtisanoa hankintasopimus päättymään välittömästi, jos palveluntuottajan taloudellisten tai muiden olosuhteiden havaitaan muuttuneen olennaisesti niin, ettei voida olettaa palveluntuottajan täyttävän hankintasopimuksen mukaisia velvollisuuksiaan eikä luotettavaa selvitystä velvoitteiden täyttämisestä anneta. Irtisanominen on tehtävä kohtuullisessa ajassa siitä, kun tilaaja sai tiedon irtisanomisperusteen olemassaolosta.

Tilaajalla on oikeus purkaa sopimus välittömin vaikutuksin, mikäli Toimittajan olosuhteissa on tapahtunut olennainen muutos ja Tilaaja osoittaa, ettei olisi tehnyt sopimusta Toimittajan kanssa, mikäli kyseinen olosuhteiden muutos olisi ollut Tilaajan tiedossa sopimuksentekohetkellä. Tällöin Toimittajalla on oikeus saada täysimääräinen maksu sopimuksen päättymishetkeen mennessä toimitetuista tavaroista, mutta ei oikeutta muuhun korvaukseen purkamisen johdosta.

Jos Toimittaja joutuu konkurssiin, selvitystilaan tai muutoin sellaisiin taloudellisiin vaikeuksiin, että on syytä olettaa sopimusvelvoitteiden täyttämisen vaarantuvan, Tilaajalla on oikeus purkaa sopimus välittömin vaikutuksin kokonaan tai määrättyiltä osin.

Lisäksi Tilaajalla on oikeus purkaa sopimus, mikäli urakoitsija ei maksa työntekijöidensä palkkoja ajallaan.

Lisäksi Tilaajalla on oikeus purkaa sopimus välittömästi; jos:

- toimittajana oleva elinkeinonharjoittaja määrätään sopimussuhteen aikana liiketoimintakieltoon; tai

- toimittajana olevan yrityksen yhtiömies taikka hallituksen jäsen tai toimitusjohtaja taikka muussa siihen rinnastettavassa asemassa oleva henkilö määrätään sopimus-suhteen aikana liiketoimintakieltoon.

17. Sopimuksen siirtäminen

Kummallakaan Osapuolella ei ole oikeutta ilman toisen osapuolen suostumusta osaksi-kaan siirtää sopimusta kolmannelle paitsi milloin siirtyminen johtuu sopimuskumppanin sisäisistä rakennejärjestelystä, maksukyvyttömyydestä tai yleisseuraannosta kuten sulautumisesta tai yritysostosta toimijalle, joka täyttää alkuperäisessä tarjouspyynnössä asetetut laadulliset soveltuvuusvaatimukset eikä tästä aiheudu muita olennaisia muutoksia hankintasopimukselle. Tällöinkin muutoksesta on ilmoitettava kirjallisesti viipymättä toiselle sopijapuolelle.

18. Työsuhteen vähimmäisehtojen noudattaminen

Urakoitsija on sitoutunut siihen, että tähän urakkasopimukseen liittyvissä työsuhteissa noudatetaan vähintään niitä työsuhteen vähimmäisehtoja, joita Suomen lain ja työehtosopimusmääräysten mukaan on noudatettava samanlaatuisessa työssä, mm. verotuksessa, ympäristönsuojelussa, työoloissa ja työehtoja koskevissa säännöksissä.

Urakoitsija vastaa siitä, että tähän sopimukseen liittyvissä työsuhteissa myös Urakoitsijan aliurakoitsijat noudattavat niitä työsuhteen vähimmäisehtoja, joita Suomen lain ja työehtosopimusmääräysten mukaan on noudatettava samanlaatuisessa työssä.

Tarvittavien vuoro-, yö- ja pyhätyölupien hankkiminen kuuluu urakoitsijalle.

19. Ulkomaalaiset työntekijät

Urakoitsija vastaa siitä, että Urakoitsijan ja Urakoitsijan aliurakoitsijoiden kaikilla työntekijöillä on oleskelulupa ja oikeus työskennellä Suomessa.

Mikäli Urakoitsija tai tämän aliurakoitsija on ottanut työhön maassa laittomasti oleskelevan kolmannen maan kansalaisen, kantaa Urakoitsija lopullisen vastuun työsopimuslain 11 a luvun mukaisesta seuraamusmaksusta, palauttamiskustannuksista sekä työntekijän saatavista ja niistä kustannuksista, jotka aiheutuvat saatavien toimittamisesta.

Mikäli Urakoitsijalla on ulkomaalaisia työntekijöitä, on Urakoitsijan esitettävä Tilaaajalle seuraavat työntekijäkohtaiset tiedot:

- työntekijän passista kopio Tilaaajalle tai EU/ETA-maiden kansalaisilta vaihtoehtoisesti kopiot virallisesta henkilötodistuksesta,
- työteko-oikeuden peruste (EU-/ETA-maan kansalainen, kolmansien maiden kansalaisilta työntekijän oleskelulupa),

- lähetetyn työntekijän todistus (E101-/ A1-todistus) tai sitten tapaturma- ja eläkevakuutus otettuna suomalaisesta yhtiöstä,
- ulkomaisen aliurakoitsijan työntekijän on lisäksi esitettävä työnantajayrityksen ja edustajan nimi sekä osoite Suomessa.

Urakoitsija on velvollinen toimittamaan Tilaajalle Tilaajan toimiessa pääurakoitsijana ulkomaalaislain (30.4.2004/301) 73 §:n mukaisen työvoimatoimistolle annettavan ilmoituksen antamista varten tarvittavat tiedot kun kolmannen maan kansalaiset (esim. venäläiset) saapuvat töihin Suomeen EU-/ETA-maassa toimivan yrityksen lähettämänä, vaikka työntekijän oleskelulupaa ei työnteen ajalle tarvittaisikaan.

Urakoitsija vastaa itsenäisesti lain lähetetyistä työntekijöistä asettamien velvoitteiden noudattamisesta sekä myös työsopimusehdoista.

Jos Urakoitsija toimii lähettävänä yrityksenä ja lähetetyn työntekijän työnantajana eikä sillä ole liikepaikkaa Suomessa, sillä on työntekijöiden lähettämisestä annetun lain (2016/447) mukaan oltava Suomessa edustaja, jolla on kelpoisuus toimia lähettävän yrityksen puolesta tuomioistuimessa sekä vastaanottaa tämän puolesta haasteita ja muita viranomaisasiakirjoja. Edustaja on asetettava viimeistään lähetetyn työntekijän työskentelyn alkaessa, ja valtuutuksen tulee kestää vähintään 12 kuukautta siitä, kun lähetetyn työntekijän työskentely Suomessa on päättynyt. Jos Urakoitsija käyttää lähetettyjä työntekijöitä, sen on asetettava laissa tarkoitettu edustaja.

Edustajaa ei tarvitse asettaa, jos lähetetyn työntekijän lähetettynä olo kestää enintään 10 päivää. Laskettaessa työntekijöiden lähettämisen kestoa otetaan huomioon kyseinen lähettämisyksikkö sekä sen päättymistä edeltävän neljän kuukauden ajalta kaikki muut jaksot, jolloin saman yrityksen työntekijä on tehnyt Suomessa työtä.

Ulkomaisen sopimuskumppanin tulee huomioida ja tiedottaa työntekijöilleen, että lähetetyistä työntekijöistä annetun lain noudattamista valvoo ja neuvoja antaa Etelä-Suomen aluehallintoviraston työsuojelun vastuualue. Aluehallintoviraston päätoimipaikan yhteystiedot ovat:

Etelä-Suomen aluehallintovirasto
Birger Jaarlin katu 15
PL 150, 13101 Hämeenlinna
Puhelinvaihte 0295 016 000
Avoimma ma-pe klo 8.00–16.15

Mikäli Urakoitsija on laiminlyönyt antaa tarpeelliset tiedot tai antanut Tilaajalle vääriä tietoja, Urakoitsija kantaa lopullisen vastuun Tilaajalle ulkomaalaislain perusteella määrättävistä seuraamusmaksuista sekä muista tästä laiminlyönnistä Tilaajalle aiheutuvista vahingoista.

Mikäli Urakoitsija toimii lähettävänä yrityksenä, sen tulee pitää saatavilla kirjallisesti Suomessa koko lähettämisen keston ajan työntekijöiden lähettämisestä annetun lain 10 §:n mukaiset tiedot.

1. lähettävän yrityksen yksilöintitiedot ja tiedot vastuuhenkilöistä lähettävän yrityksen sijoittautumisvaltiossa;
2. lähetetyn työntekijän yksilöintitiedot;
3. työsopimuslain 2 luvun 4 §:n mukainen selvitys lähetetyn työntekijän työsopimukseen sovellettavista työehdoista;
4. selvitys lähetetyn työntekijän työnteko-oikeuden perusteesta.

Jos lähetetyn työntekijän lähetettynä olo kestää yli kymmenen työpäivää, lähettävän yrityksen tulee pitää saatavilla kirjallisesti Suomessa koko lähettämisen keston ajan lähetetyn työntekijän työskentelyä Suomessa koskeva työaikakirjanpito, palkkalaskelma ja rahoituslaitoksen antama tosite maksetuista palkoista.

Lähettävän yrityksen on ilmoitettava Tilaajalle ennen työskentelyn alkamista Suomessa, missä edellä tarkoitetut tiedot ovat saatavissa työntekijän lähetettynä olon aikana. Tiedot on pyynnöstä välittömästi luovutettava Tilaajalle.

Tilaajalla on oikeus purkaa sopimus mikäli Urakoitsija ei täytä näitä velvoitteita.

Työntekijöitä Suomeen lähettävän yrityksen on tehtävä 1.9.2017 alkaen ilmoitus työsuojeluviranomaiselle työntekijöiden ennen työn aloittamista. Ilmoitus tehdään sähköisellä lomakkeella Työsuojelu.fi- sivustolla. Työntekijöitä lähettävän yrityksen on toimitettava ennakoilmoitus ja täydennysilmoitus myös rakennuttajalle ja pääurakoitsijalle (Tilaajalle). Laki työntekijöiden lähettämisestä (16.6.2016 447/2016).

20. Salassapito

Osapuolet huolehtivat kumpikin omalta osaltaan, että palvelua tuottaessa noudatetaan salassapidosta, vaitiolovelvollisuudesta, tietosuojasta ja salassa pidettävien tietojen luovuttamisesta annettuja voimassa olevia säädöksiä.

Salassapitoa koskevia ehtoja noudatetaan sopimuskauden päätyttyäkin.

21. Eettiset periaatteet ja sosiaalinen vastuu

Urakoitsijan tulee noudattaa itse ja huolehtia siitä, että sen aliurakoitsijat sekä materiaali-toimittajat noudattavat hankinnassa käytettävien tuotteiden tuotantoprosessissa valmistusmaassa alla mainittuja Kansainvälisen työjärjestön ILO:n perussopimusten sekä alla lueteltujen muiden kansainvälisten sopimusten sosiaali- ja työoikeudellisia velvoitteita myös tarjottavaa / urakassa käytettävää tuotetta ja/tai raaka-ainetta valmistettaessa siinä tapauksessa, että niitä ei vielä ole pantu täytäntöön kansallisessa lainsäädännössä sekä mahdollisia kansallisen lainsäädännön tiukempia määräyksiä:

- pakkotyön poistamista koskevat yleissopimukset (sopimukset 29 ja 105);
- vähimmäispalkkaa koskevat normit (sopimus 131);
- työaika koskevat normit (sopimukset 1 ja 30);

- yhdistäytymisvapautta koskevat sopimukset (ammattilinen järjestäytymisvapaus sekä järjestäytymisoikeuden ja kollektiivisen neuvotteluoikeuden periaatteiden soveltaminen (sopimukset 87 ja 98);
- syrjinnän kieltäminen (sopimukset 100 ja 111);
- työhön pääsemiseksi vaadittava vähimmäisikä (sopimus 138)
- työsuojelu ja työterveydenhuolto (sopimukset 115, 155 ja 170);
- työnantajan aloitteesta tapahtuvan työsuhteen päättämisen seuraukset (sopimus 158)
- lapsityön pahimpien muotojen kieltäminen ja välittömät toimet niiden poistamiseksi (Sopimus 182).

Hankintayksiköllä tai tämän määräämällä kolmannella riippumattomalla taholla on kustannuksellaan oikeus sopimuskauden aikana tarkastaa ja valvoa Urakoitsijalle asetettujen eettisiä periaatteita sekä sosiaalista ja ympäristöoikeudellista vastuuta koskevien sopimusehtojen noudattamista sekä raportoida havaitsemistaan tuloksista.

Jos Urakoitsija ei tee vastuullisuusraporttia eettisten velvoitteiden noudattamisen osalta tai Urakoitsijalla ei ole käytössään sopimuksen kohteena oleville tuotteille/raaka-aineille sosiaalisen vastuun auditointia tai sertifiointia tai muuta kolmannen osapuolen varmentamaa sosiaalista vastuuta koskevaa todistusta tai muuta selvitystä, Urakoitsijan on suoritettava itsearviointi annettuun määräaikaan mennessä täyttämällä ja palauttamalla erikseen lähetettävä vastuullisuuskyselylomake, jolla kartoitetaan eettisiä periaatteita ja sosiaalista vastuuta koskevien sopimusehtojen noudattamista toimitusketjussa.

Jos sopimusehdoista poikkeamia havaitaan, Tilaaja ja Urakoitsija laativat yhteistyössä parannussuunnitelman toimenpiteistä poikkeamisten korjaamiseksi ja puutteiden poistamiseksi. Jos Urakoitsija on olennaisesti rikkonut Suomen tai Euroopan unionin lainsäädännön, työehtosopimusten taikka hankintalain (2016/1397) liitteessä C lueteltujen kansainvälisten sopimusten ympäristö-, sosiaali- ja työoikeudellisia velvoitteita, Tilaajalla on oikeus purkaa sopimus.

Urakoitsijan on ryhdyttävä parannussuunnitelman mukaisiin toimenpiteisiin sovitun aikataulun mukaisesti.

22. Tuotevastuu

Lisäyksenä YSE 28 §:ään todetaan, että Urakoitsija vastaa yksin suoritusvelvollisuuteensa kuuluvien tuotteiden tuotevastuusta. Mikäli tuotteet aiheuttavat tuotevastuulain mukaisen vahingon, jonka Tilaaja on velvollinen korvaamaan joko vahingon kärsineelle tai sopimuskumppanilleen, sitoutuu urakoitsija ilman eri sopimusta korvaamaan Tilaajalle kaiken tällaisen vahingon sekä mahdolliset Tilaajan suorittamat korvaukset oikeudenkäyntikulusta korkolain mukaisin koroin Tilaajan suorittaman maksun päivästä lukien.

23. Sovellettava laki ja erimielisyyksien ratkaiseminen

Sopimukseen sovelletaan Suomen lakia.

Sopimuksen mahdolliset erimielisyydet ratkaistaan ensisijaisesti Sopijapuolten keskinäisten neuvottelujen avulla. Mikäli yhteisymmärrystä ei saavuteta, riitaisuudet ratkaistaan Helsingin käräjäoikeudessa.

24. Allekirjoitukset ja sopimuskappalet

Tätä Sopimusta on tehty kaksi samansisältöistä kappaletta, yksi kummallekin Osapuolelle.

Helsingissä pp.kk.2018

Stara

Urakoitsija

_____
Hannu Halkola
yksikönjohtaja
Stara, Kaupunkitekniikan rakentaminen

_____
Nimi
Asema/Nimike
Yritys